

חלק בחורבן ובבניין // דף למנחה

דף לימוד לתשעה באב

אדישות ציבורית וחורבן / יוספוס פלביוס

- מה התהליך החברתי המרכזי אותו פתאר הכהן הגדול בקטע?
- מדוע הכהן 'מאשים את העם' בהתנהגות של קומץ קנאים קיצוניים?
- איזו אחריות למעשים קיצוניים נכון להטיל על הרוב הדומם לדעתך?

התעוררות פתוך החורבות // אהרון דוד גורדון

- מה היחס בין תחושות החורבן של העת הזאת לסיפור החורבן הקדום? מה הקשר בין חורבן הארץ ונפש היחיד?
- כיצד התבוננות בחורבן עשויה להשפיע ולדרבן את היחיד לפעולה?
- מה המעשה אליו אנו מתעוררים פתוך התבוננות בחורבן?

חלקי // סיון הר שפי

- נסחו במילים שלכם את חווית היסוד של השיר
- לאיזה שורה דימוי או בית התחברתם או איזה עורר בכם אי נוחות? תוכלו להציע שורות או בתים נוספים ליצירה?
- מה החלק שלנו בחורבן ובבניין?

לקראת תשעה באב, בין השביעי באוקטובר והתנתקות // איריס חיים

מה זה ההתנתקות עבורי? ומה הקשר לתשעה באב? עד ה 7/10 תשעה באב היה מקושר עם "פרצוף תשעה באב" - עוד יום שהדתיים כופים עלינו כל מיני צומות מיותרים ואבל שסוגר בתי קפה ותשידירי טלוויזיה. סתם משהו שמציק לשגרת היום יום שכל כך רציתי בה.

כמו כן- ההתנתקות פגוש קטיף, בעת שעשרות אלפי אנשים מגורשים מבתיים, מאדמתם, בשם אידיאולוגיה ששלטה בתקופה ההיא (ושאני מאוד תמכתי בה), אני עומדת מן הצד, מפנה עורף וכתף קרה לאותם אנשים ודוחקת בהם לחזור למקומותיהם. בתכלס, כשאני כותבת את זה עכשיו אני ממש רואה את שיירות היהודים שיצאו מהבתים לגיטאות באירופה, דומה לא? גירוש הוא גירוש. הם באמת לא עניינו אותי, הם לא היו כמוני, עניין אותי שיהיה שקט, שחיילים לא ימותו סתם בשביל להגן על קומץ פתיישיבים ש"בא להם" להתיישב במקום מסוכן ושורץ ערבים. כמה לא הבנתי. כמה לא ראיתי

כמה? 7/10 משנה את התמונה אצלי- ביום שבו תושבי נחל עוז נקראו פתנחלים, ביום שבו הבן שלי עם עוד אלפים שנחטפו ונשחטו, נלקח כי הוא יהודי התחילו להתחבר לי חלקי הפאזל שלא היו נגישים לי עד אז תשעה באב- חורבן בתי המקדש, עם ישראל פתפזר לגלות ומפורד ל 2000 שנה. שואה, מלחמות, מדינה ושוב, התנתקות, מלחמה, טבח. הכל מחובר אם הייתי יכולה להחזיר את הגלגל אחורה הייתי עומדת בכניסה לגוש קטיף ומחבקת באהבה כל נער, ילד או ילדה ובוכה איתם ואומרת שכל פעם יש איזו שהיא אידיאולוגיה שפוגעת בלב שלנו, שאני אוהבת אותם ושכואב לי כמותם. הייתי חופלת ומביעה אמפטיה. אוגוסט 2005 לא יחזור כמו שהיה 6/10/23 לא יחזור. נשאר מפה להשתדל יותר לאהוב וולא לשנוא כי השנאה היא זאת שגרמה לחורבנו אז וכנראה גם היום.

חלקי // סיון הר שפי

אדישות ציבורית וחורבן //

יוספוס פלביוס

אֲנִי שְׁבָאֲתִי לְכָאן לְבָנוֹת/
יִוֹדַעַת שְׁיֵשׁ לִי חֶלֶק בְּחָרְבֵּן
זְעַצְעֵתִי אֲדַמָּה/ הִרְחַבְתִּי סְדָקִים/
אֵלֹו חַיִּים שְׁיֵשׁ בָּהֶם/ בּוֹשָׁה וּכְלָמָה
כָּרָם מְזַנֵּחַ/ גִּפְנִים צְמָאוֹת/
עַל הַגִּשְׁמִים נְטִשְׁתִּי/ מַחְסוֹרָן
אֲנִי שְׁבָאֲתִי לְכָאן לְבָנוֹת/
יִוֹדַעַת שְׁיֵשׁ לִי חֶלֶק בְּחָרְבֵּן
שְׁתַּקְתִּי עַל פֶּשַׁע/ בְּרַחְתִּי מֵרִיחַ/
סִפְּנָה. מִסְכְּנִיָּה עֲשׂוּקִי
זָרַעְתִּי אֵשׁ/ בְּשָׂדֵה קוֹצִים בְּבֵית./
כְּבִיתִי אֵשׁ/ בְּשֹׁבֶת./ הִכְתַּמְתִּי בְּפֶחֶם /
שִׁמְלַת לָבָן.
אֲנִי שְׁבָאֲתִי לְכָאן לְבָנוֹת/
יִוֹדַעַת שְׁיֵשׁ לִי חֶלֶק בְּחָרְבֵּן
מַעַל לְבוֹר וְלִתְהוֹם, שְׁרַתִּי -/
מָקוֹם שְׁאֲחָרִים הוֹשִׁיטוּ יָד./
עַל מְטָה נּוֹחָה שִׁכְבְּתִי/
בְּיוֹם עָרֵשׁ עֶפֶר.

בְּקַעֲרַת הַפְּרוֹת הִיָּפָה/ הִפְכְּתִי אֶת רֶקֶב
הַפְּרִי אֶל/ הִתְחַתִּית. אִפְרָתִי פָּנִי,
הִלְכְּתִי בְּשׁוֹמֶת עֵנָן.

אֲנִי שְׁבָאֲתִי לְכָאן לְבָנוֹת/
יִוֹדַעַת שְׁיֵשׁ לִי חֶלֶק בְּחָרְבֵּן
מֵרֵב אֲדִיקוֹת, חֲנֻקְתִּי/ מֵרֵב יִרְאָה,
שְׁתַּקְתִּי/ מֵרֵב חֶסֶד, הִתְפַּזְרְתִּי/ מֵרֵב
אֶהְבָּה, קִלְקַלְתִּי שׁוֹרֹת

וַיָּמָה מִכָּאן/ וּלְאֵן
אֲנִי שְׁיֵשׁ לִי חֶלֶק בְּחָרְבֵּן/
יִוֹדַעַת שְׁבָאֲתִי/
לְבָנוֹת

נאום חנן בן חנן הכהן הגדול בניסיונו לשכנע את העם להילחם מול הקנאים שבירושלים במרד הגדול כנגד הרומים, מתוך הספר מלחמת היהודים ברומים מאת יוסף בן מפתיהו- יוספוס פלביוס:
"למה אוסיף לחיות בקרב עם אשר חושיו קהו אל מול אסונותיו, ורצונו להיאבק בסבלותיו אבד לו? כאשר שודדים אתכם – אתם נכנעים, כאשר מכים אתכם – אתם שותקים, ואפילו על הנרצחים איש אינו מקונן בקול.

הוי עריצות מרה! אך מדוע אגנה את העריצים? האם לא טיפחתם אותם באורך רוחכם? הלוא אתם העלפתם עין כאשר היו עדיין מעטים והנחתם להם לחבור יחדיו.

הלא בשתיקתכם אפשרתם להם להתרבות, ובשעה שהצטיידו בנשק הבאתם במו ידיכם, בחוסר-המעש שלכם, לכך שנשק זה יופנה כנגדכם.

היה עליכם לגדוע באבן את התקפותיהם הראשונות, כאשר השמיצו את בני הטובים; תחת זאת התרשלתם, ובאפס-מעשה עודדתם את הנבלים למעשי חמס; וכאשר נשדדו בתים, לא פצה איש מכס פה. כתוצאה מכך הם תפסו גם את בעלי הבתים; וכאשר גררו אותם בחוצות העיר לא קם איש לעזור להם."

התעוררות מתוך החורבות //

אהרון דוד גורדון

ואני פרגיש את החורבן, ואני רואה את החרבות בכל בתי נפשי, בכל רמ"ח איברי ושס"ה גידי ובת-קול יוצאת מן החרבות ואומרת: 'בן-אדם! התבונן בחרבות האלה, והתבונן עוד, ואל תעלים מהן עין. וידעת, והוספת בינה על אשר אתה יודע, כי החורבן הוא חורבן נפשך, והמשחית הוא המשחית אשר בחיידך, אשר חיית בארצות זרים ואשר דבקו בך עד כה. זכור זאת, כי לגורלך אתה עומד בזאת! והיה כי תוסיף להתבונן ולהתעמק, וראית, כי מתחת לחרבות עוד גחלת יתומה לוחשת, אשר ניצלה במסתרים מרוח החיים ההם, ורוח הארץ נושבת בה להחיותה. והיה כי תעזוב כְּלָה את החיים ההם, אשר יצרו אחרים, כאשר עזבת את ארצם ובאת לברוא לך פה חיים חדשים, חיים שלך ושבה הגחלת וחיתתה, ושבה והיתה לשלהבתיה, ושבבת אתה וחיתת, ושבבו עמך וארצך וחיו'